

HALLSBERGS
KOMMUN

Hallsbergs kommun

Mål och budget 2022-2024

Hallsbergs kommun

Postadress
694 80 Hallsberg

Hemsida
www.hallsberg.se
Besöksadress
Västra Storgatan 14

E-post
kommun@hallsberg.se

Telefon
0582-68 50 00 vx

Fax
0582-68 50 02

Organisationsnr
212000-1926

Innehållsförteckning

1	En trygg och stabil kommun	4
2	Planeringsförutsättningar.....	5
2.1	Sammanfattning.....	5
2.2	Gemensamma planeringsförutsättningar	5
2.3	Pensioner	6
2.4	Ramförändringar.....	7
2.5	Budgetpropositionen.....	7
2.6	Delårsrapport 2021.....	8
2.7	Resultatutveckling	8
2.8	Sveriges kommuner och regioner - budgetförutsättningar.....	8
2.8.1	<i>Budgetförutsättningar.....</i>	<i>8</i>
2.8.2	<i>Ekonomirapporten.....</i>	<i>9</i>
2.9	Finansiella intäkter och kostnader	11
2.10	Skattesatsen.....	12
2.11	Befolkningsutveckling.....	12
2.12	Näringsliv	13
2.13	Arbetsmarknad	13
3	Styrsystem	15
3.1	Vision - Det öppna Hallsberg	15
3.2	Värdeord.....	15
3.3	Strategiska områden.....	16
3.3.1	<i>HÅLLBAR KOMMUN.....</i>	<i>16</i>
3.3.2	<i>LIVSLÅNGT LÄRANDE.....</i>	<i>16</i>
3.3.3	<i>ALLAS INFLYTANDE</i>	<i>16</i>
3.3.4	<i>GOD SERVICE</i>	<i>16</i>
4	Driftsnämnder.....	17
4.1	Kommunstyrelsen och transfereringar.....	17
4.2	Drift- och servicenämnden	17
4.3	Bildningsnämnden	18
4.4	Social- och arbetsmarknadsnämnden	19
5	Driftbudget 2022-2024	21
6	Resultatbudget 2022-2024.....	22
7	Balansbudget 2022-2024	23

8	Investeringsbudget 2022-2025.....	24
9	Driftsnämndernas budgetramar	27

1 En trygg och stabil kommun

Hallsbergs kommun har under flera år visat att kommunen står stabil och att fortsatt utveckling sker inom flera områden. Vi ser det bland annat genom inflyttning, bostadsbyggande, företagsetableringar och förfrågningar från privata aktörer. Detta är glädjande på många vis och bidrar till att vi är en av de kommuner som har störst tillväxt i Örebro län.

Genom långsiktiga politiska beslut säkerställer vi tryggheten för våra kommuninvånare. Vår kommun ska vara trygg att växa upp i och vi ska alltid göra det vi kan för att man ska kunna leva, bo och verka här. Men för att förverkliga detta och utveckla kommunen behöver vi alla hjälpas åt. Som kommunstyrelsens ordförande vet jag att våra anställda dagligen gör sitt bästa för att kommunens invånare ska trivas. För detta arbete vill jag rikta ett stort tack och jag vet att vi tillsammans fortsatt kan glädjas över det vi alla gör.

Framtiden ser ljus ut när det gäller kommunens ekonomi. Den budget som presenteras bygger som tidigare på långsiktighet och trygghet för våra kommuninvånare. Vi tar höjd för mer resurser till skolan. Resultaten i skolan måste öka och det ska inte vara pengarna som begränsar. För att alla barn ska få möjlighet att lyckas i skolan måste ett utvecklat samarbete finnas mellan skola och vårdnadshavare. Det gemensamma målet för alla, måste vara att varje barn ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt.

En annan viktig fråga som är högst levande är miljö- och klimatåtgärder. Vi vet att vi fortsatt måste göra allt för att bygga bort översvämningsrisker i kommunen vilket är en stor ekonomisk utmaning. Att fortsatt ta ett aktivt miljöansvar kommer långsiktigt vara nödvändigt för att vi ska kunna bidra till en minskad klimatpåverkan.

Tack vare ökade skatteintäkter har vi under åren kunnat bygga upp kommunens likviditet för framtida investeringar. Det innebär bland annat investeringar i infrastruktur för att möta ökad inflyttning av nya invånare. Jag hoppas vi fortsatt kan utveckla vår kommun tillsammans, i nära dialog mellan politik, kommuninvånare, föreningsliv och näringsliv.

Magnus Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

2 Planeringsförutsättningar

2.1 Sammanfattning

Kommunens tidigare beslutade resultatmål på årliga 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag kvarstår. I Mål och budget 2022-2024 uppgår resultatet till 17,0 mnkr, 17,3 mnkr och 17,9 mnkr för respektive år. Detta innebär ett snitt för de tre åren på 17,4 mnkr i årligt resultat och 1,6 procent i resultatmål.

Skatteintäkter och generella statsbidrag för åren 2022-2024 har beräknats utifrån SKRs skatteprognos per den 30 september 2021. Justering har därefter gjorts med plus 3 mnkr årligen då det preliminära utfallet av invånarantalet i oktober är högre än tidigare befolkningsprognos.

Då kommande års prognos för skatteintäkter och statsbidrag inte uppgår till den kostnadsnivån verksamheterna har, är effektiviseringsuppdrag nödvändiga på idag bedömda totalt 9 mnkr uppdelade på 3 mnkr för år 2022, ytterligare 3 mnkr för år 2023, samt ytterligare 3 mnkr för 2024. I budgetförslaget är effektiviseringsuppdraget för 2022 på 3 mnkr och riktas med 2 mnkr till social- och arbetsmarknadsnämnden, 0,5 mnkr till Drift- och servicenämnden samt 0,5 mnkr till kommunstyrelsen.

2.2 Gemensamma planeringsförutsättningar

Gemensamma planeringsförutsättningar (GPF) 2022-2024 beslut i KF juni 2021

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2021 att fastställa de gemensamma planeringsförutsättningarna, för åren 2022-2024. Av beslutet framgår de ekonomiska ramarna för driftbudgeten, resultatbudget, och en övergripande investeringsbudget. De ekonomiska överväganden som beslutet byggde på grundade sig på uppdaterade planeringsförutsättningar och aktuella antaganden för ramberäkning till och med maj 2021.

I planeringsförutsättningarna uppdrogs till samtliga nämnder att ta fram effektiviseringsåtgärder för att möta kostnadsökningar och behov av verksamhetsförändringar kommande år. Planerad starttidpunkt var år 2022. Det samlade behovet av effektiviseringsåtgärderna beräknades i GPF:en till 7,0 mnkr för 2022, 15 mnkr för 2023, samt 24 mnkr för 2024.

I GPF 2022-2024 gavs några specifika uppdrag till nämnderna inför arbetet med Mål och budget 2022-2024.

Kommunstyrelsen har genomfört en sänkning av internräntan inom kommunens verksamheter. Sänkningen är utförd för VA-verksamheten där kostnaderna ska vara enligt självkostnad. Utredning av kommunens egna verksamheters internränta fortsätter under våren 2022. Konstruktionen av internräntan för kommunens egen verksamhet har ingen betydelse för kommunens nettokostnader och resultat.

Ett internt arbete för att följa utvecklingen och påverkan av omställningen till Nära vård tillsammans med Region Örebro län skulle påbörjas. Arbetet har påbörjats.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har analyserat kostnadsutvecklingen för det ekonomiska biståndet. För år 2022 ser resultatet ut att bli detsamma som år 2021,

det vill säga ett underskott med 2 mnkr jämförelsevis med nuvarande budget på 7,5 mnkr. Underskottet hanteras inom nämndens totala budget. Förvaltningen kommer fortsätta följa utvecklingen med hänsyn till påverkan på grund av pandemin med mera.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har redovisat det pågående arbetet med minskningen av de delade turerna utifrån tillförda medel med 1,5 mnkr årligen. Planering pågår nu utifrån delade turer och schemaläggning. En omvärldsbevakning har genomförts och utifrån denna fortsätter arbetet med förslag till åtgärder. Ett av uppdragen är att samverka scheman med fackliga representanter, vilket är genomfört. Arbetet fortskrider i projektform och en plan är under arbete.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med beräkningar av planerade investeringsprojekt och behov. I Mål och budget 2022-2024 har uppdatering av investeringsplanen och omfördelning mellan åren avseende vissa investeringsprojekt gjorts. Arbetet fortsätter med att utveckla hantering av investeringar inom exploateringsverksamheten.

2.3 Pensioner

Kommunfullmäktige beslutade 2001 om riktlinjer för pensionsförvaltning. Det finns inga medel särskilt placerade för kommunens pensionsutbetalningar. Kommunen återlånar den samlade pensionsskulden till verksamheten. För beräkning av framtida pensionskostnader har KPA:s prognos från augusti 2021 använts. De sammanlagda kostnaderna för pensioner beräknas enligt den senaste prognosen att minska under planeringsperioden 2022-2024 jämfört med tidigare prognoser. I likhet med ekonomiska prognoser inom andra områden råder emellertid stor osäkerhet i hur de framtida pensionskostnaderna kommer att utvecklas. Framtida inflation och räntenivåer är två viktiga parametrar för pensionskostnaderna.

På samtliga pensionskostnader tillkommer särskild löneskatt med för närvarande 24,26 procent.

De pensioner som intjänats fram till 1998 beräknas uppgå till 74 procent av kommunens totala pensionsåtaganden efter bokslut 2021. De redovisas enligt rekommendationerna som en ansvarsförbindelse. De löpande utbetalningarna från ansvarsförbindelsen kommer på sikt att sjunka. För 2022 beräknas kostnaden till 25,6 mnkr inklusive löneskatt.

De pensionsmedel som intjänats från 1998 utbetalas för den anställdes egen placering hos pensionsförvaltaren. Enligt avtalen KAP-KL och AKAP-KL beräknas den avgiftsbestämda ålderspensionen med en årlig pensionsavgift. Kostnaden redovisas som kortfristig skuld och utbetalas till Pensionsvalet året efter intjänandeåret. För 2022 beräknas den avgiftsbestämda pensionen uppgå till 30,2 mnkr inklusive löneskatt.

De förmånsbestämda ålderspensionerna redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. De avser pension för löner över 7,5 basbelopp (42 625 kr år 2021). Arbetstagare med dessa lönesummor är garanterade en pension som motsvarar en viss procent av lönen. Kostnaden för 2022 beräknas till 2,4 mnkr inklusive löneskatt.

2.4 Ramförändringar

Ramförändringar åren 2022-2024

Driftsnämndernas budgetramar baserar sig på föregående års budget justerad utifrån de tillägg/avdrag som beslutades i de gemensamma planeringsföretsättningarna för 2022-2024 samt Mål och budget för 2022-2024.

Specificerade budgetramar för Kommunstyrelsen, Drift- och servicenämnden, Bildningsnämnden och Social- och arbetsmarknadsnämnden finns under kapitel 9.

Överförmyndarverksamhetens budgetram utökas med 425 tkr utöver de 39 tkr i ordinarie indexuppräknings. Budgetramen har därmed anpassats till de nu högre kostnaderna.

Valnämndens budgetram utökas med 625 tkr. Utökningen består förutom de 575 tkr för valåret 2022 av ökade arvodes- och lokalkostnader på totalt 50 tkr.

Utöver ovanstående justeringar i budgetramarna har kompensation fördelats för prisökning hyror, måltider och städ.

Utrymme för ökade lönekostnader finns reserverade på kommunstyrelsen och fördelas till nämnderna efter slutförd lönerevision för året.

Det gemensamma effektiviseringsuppdraget på 3 mnkr för år 2022 riktas med 2 mnkr till social- och arbetsmarknadsnämnden, 0,5 mnkr till drift- och servicenämnden samt 0,5 mnkr till kommunstyrelsen.

2.5 Budgetpropositionen

Regeringen överlämnade budgetpropositionen för år 2022 till riksdagen i september 2021. Budgetpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2022–2024. Det föreslås omfattande finanspolitiska stimulanser med reformer på sammanlagt 74 mdkr för 2022. Nedan sammanfattas några av satsningarna.

- 2,1 mdkr i generella statsbidrag till kommunerna. Med en generell beräkning utifrån befolkningsandel motsvarar det intäkter på 3,2 mnkr för Hallsberg under 2022.
- Förstärkt äldreomsorgslyft jämfört med tidigare besked, 1 190 miljoner kronor för år 2022 samt 1 490 mnkr 2023. Satsningen omfattar nu 1,7 mdkr respektive år. Syftet är att höja kompetensen inom vård och omsorg om äldre hos såväl personal som första linjens chefer. Äldreomsorgslyftet ska stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid för att stärka kompetensen hos dem. Medel för äldreomsorgslyftet ansöks hos och återrapporteras hos Socialstyrelsen.
- Statsbidraget för regionalt yrkesvux tillförs 1 540 mnkr 2022. Avsikten är att kommunerna ska ingå samverkansavtal med varandra och att individerna fritt ska kunna söka gymnasial yrkesutbildning som erbjuds inom ramen för ett sådant avtal. Under 2021 har regeringen även infört en högre ersättning för regionalt yrkesvux som kombineras med SFI eller svenska som andraspråk (SVA). Det innebär att kommunerna får bidrag per årsstudieplats för regionalt

yrkesvux som kombineras med SFI eller SVA. Det är i nuläget inte möjligt att beräkna effekten för Hallsbergs del.

- Skolmiljarden fortsätter även 2022. Detta är ett statsbidrag som huvudmännen kan söka. SKR bedömer att skolmiljarden kommer att utformas på samma sätt som skolmiljarden för 2021. I så fall motsvarar det en intäkt på 1,6 mnkr för Hallsberg.

2.6 Delårsrapport 2021

I oktober 2021 behandlade kommunfullmäktige delårsrapporten för 2021. Enligt helårsprognosen beräknas årets resultat bli 47,2 mnkr. Det är 22,7 mnkr bättre än budgeterat resultat på 24,5 mnkr. Det prognostiserade resultatet motsvarar 4,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Kommunens finansiella mål med ett resultat på 1,6 procent uppfylls därmed. Nämndernas samlade budgetavvikelse beräknas till plus 1,3 mnkr. Prognosen för Finansiering, det vill säga skatteintäkter, generella statsbidrag, finansiella intäkter och kostnader, visar överskott med 21,4 mnkr. Det beräknade överskottet avser i sin helhet skatteintäkter och generella statsbidrag. SKR:s skatteprognos från september visar en tydlig återhämtning av konjunkturen i år och nästa år.

2.7 Resultatutveckling

Belopp i mnkr

Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Prognos 2021	Budget 2022
29	42	59	47	17

Hallsbergs kommun har under de senaste åren haft en resultatutveckling överstigande det finansiella målet på 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

De goda resultaten för de senaste åren beror dels på att driftsnämnderna redovisat överskott totalt ända sedan 2015 men också tack vare reavinster på grund av försäljning av anläggningstillgångar. Stora överskott har även uppkommit genom ökade generella statsbidrag och ersättningar på grund av pandemin. Lägre finansiella kostnader på grund av låga räntor och ej upptagna nya lån bidrar också till de goda resultaten.

Prognosen för 2021 uppgår i delårsrapporten till 4,5 procent. För att klara framtida investeringar med egna medel är ett starkt resultat en viktig förutsättning.

2.8 Sveriges kommuner och regioner - budgetförutsättningar

2.8.1 Budgetförutsättningar

Kommunen har tagit del av och beaktat SKR:s budgetförutsättningar från september 2021. Sammanfattningsvis redovisas här de viktigaste förutsättningarna:

- Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt beskattningsutfall september

- Ny statsbidragsram
- Preliminär beräkning av det kommunalekonomiska utjämningsystemet 2022
- Preliminärt utfall i LSS-utjämningsen år 2022
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Arbetsgivaravgifter och PO

Jämfört med föregående prognos från augusti 2021 räknar SKR nu med samma skatteunderlagstillväxt för 2020 och högre för kommande år. Den ändrade bedömningen beror både på att SKR justerat bilden av den samhällsekonomiska utvecklingen och förslag i budgetpropositionen för år 2022. Propositionsförslagen bedöms höja efterfrågan i svensk ekonomi avsevärt. Enligt regeringen summeras reformerna till 74 miljarder kronor för budgetåret 2022 (1,2 procent av BNP). Även om det är svårt att härleda detta "reformbelopp" råder det inget tvivel om att det rör sig om omfattande satsningar. Ökningen av skatteunderlaget 2020 kunde ha blivit än svagare då effekten av de försvagade löneinkomsterna mildrades avsevärt genom de krisåtgärder som infördes för att motverka lågkonjunkturen. Regeringen införde korttidsarbete; anställda kunde gå ner i arbetstid en period med en subvention från staten. Samtidigt tog staten en stor del av de ökade sjuklönekostnaderna som pandemin ledde till. Detta hindrade uppsägningar och konkurser. Därutöver höjde regeringen ersättningsnivåerna i A-kassan och tog bort karensdagen i sjukförsäkringen samt kravet på läkarintyg. Alla dessa åtgärder bidrog direkt eller indirekt till att stärka skatteunderlaget. Dämpningen av skatteunderlaget 2020 var mindre än vid globala finanskrisen 2009-2010. Den höga tillväxten för BNP och arbetade timmar 2021 och 2022 manifesteras i ett skatteunderlag som också ökar starkt: med drygt 4 procent per år. Främst är det lönesumman som driver uppgången. Framförallt är det en höjd prognos för sysselsättningen som driver upp tillväxten i lönesumman – detta är den viktigaste revideringen. Regeringens åtgärder i Budgetprop 2022 ökar även transfereringsinkomsterna något 2022 (genom bland annat höjt tak i sjukförsäkringen, ändrade regler för äldre i sjukförsäkringen samt familjeveckan).

2.8.2 Ekonomirapporten

Omvärldsbeskrivning SKR-Ekonomirapporten

Ekonomirapporten som SKR gör beskriver förutsättningarna för kommunsektorn som helhet. Ekonomirapporten belyser kommunernas och regionernas ekonomiska situation och förutsättningar, i normalfallet på några års sikt. Den ges ut av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) två gånger per år. I denna rapport, utgiven i oktober 2021 görs bedömningen att ekonomin efter pandemin återhämtar sig i snabb takt, både globalt och i Sverige. Men arbetsmarknaden släpar efter och arbetslösheten för utsatta grupper förblir hög.

Sammanfattande slutsatser

De senaste åren har, tvärt emot vad som skulle kunnat befarats, ett utrymme skapats i de svenska offentliga finanserna. Det gör att det finns möjlighet att investera för framtiden och förbättra förutsättningarna för välfärden under kommande år.

I Ekonomirapporten pekas bland annat ut tre viktiga områden som stora

satsningar kan genomföras för att klara kommande års utmaningar: Det är satsningar på att klimatanpassa samhället, ställa om välfärden med hjälp av modern teknik samt genomföra insatser för att öka sysselsättningen i grupper som står långt från arbetsmarknaden.

Snabb ekonomisk återhämtning tack vare omfattande stimulanser

Pandemin är långt ifrån över och det är svårt att överblicka de långsiktiga konsekvenserna. Både i Sverige och i västvärldens länder har omfattande insatser för att stimulera ekonomin genomförts. I Sverige har detta medfört att den offentliga sektorns skuld ökat. Trots detta beräknas skulden som andel av BNP minska i år tack vare den starka BNP-tillväxten och de låga räntorna. Även kommande år gör SKR bedömningen att minskningen fortsätter. Vändningen i ekonomi har gått snabbt, mycket tack vare stimulanserna i Sverige och vår omvärld.

Återhämtningen i produktionen har skett med en betydligt lägre relativ arbetsinsats än före krisen. Detta innebär att arbetsproduktiviteten därmed stigit markant. Detta dämpar uppgången i antalet sysselsatta och därmed ökar arbetslösheten och konkurrensen om jobben hårdnar. Åtgärder för att få ner långtidsarbetslösheten blir därför extra viktigt.

Långsammare ökning av befolkningen

Ett skäl till att det är viktigt att få upp sysselsättningen bland grupper som står långt från arbetsmarknaden är bristen på arbetskraft kommande år. Ett av skälen till den kommande arbetskraftsbristen är att befolkningstillväxten avtar. Den senaste prognosen från SCB visar en väsentligt lägre befolkningstillväxt än i tidigare prognoser. Särskilt utmärkande är det grupperna barn och unga som nu beräknas minska och befolkningen i arbetsför ålder som ökar långsamt. Den grupp som ökar snabbast de närmaste tio åren är personer över 80 år.

Den lägre befolkningstillväxten gör att kommunerna kan förvänta sig betydligt mindre ökning, eller till och med minskning av antalet invånare kommande år. Investeringsplanerna kan komma att behöva revideras ner och även skatteprognoser kan komma att behöva justeras. Prognosen gör också att kostnaderna förväntas öka något långsammare än de gjort under de senaste åren.

Vården ställer om

Demografins utveckling innebär att sjukvårdens kapacitet, i synnerhet personaltillgången, får svårt att matcha de ökande vårdbehoven. Överenskommelsen God och nära vård 2021 - en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav - har den gemensamma ambitionen att skapa en mer samhällsekonomisk effektiv och långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård genom en omställning som utgår från invånarens behov. Primärvården ska vara navet och samspela med specialistvård på och utanför sjukhusen, med kommunernas hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten.

Stora behov av klimatanpassningsåtgärder

Översvämningar liksom de senaste årens bränder tydliggör behovet av att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Det är därför viktigt att både anpassa verksamheterna så att de i så låg grad som möjligt bidrar till koldioxidutsläpp, men även anpassa samhället inför ett förändrat klimat. Det behöver också tydliggöras var ansvaret för anpassningarna ligger.

Många krafter driver ökad statlig styrning trots intentioner att minska den

Den Valfärdskommission som tillsattes för att förbättra förutsättningarna för kommuner och regioner med avseende på kommande års demografiska utmaningar avslutar nu sitt arbete. Ett av kommissionens syfte var att arbeta för en förbättrad styrning av välfärden, ett effektivt nyttjande av offentliga resurser mm. Ett sätt att förbättra den statliga styrningen är enligt kommissionen att minska statens detaljstyrning och antalet riktade statsbidrag. Detta till trots har fler nya eller ändrade lagar och förordningar som påverkar kommunerna trätt i kraft under 2020 än under de närmaste åren. Antalet nya statsbidrag överstiger oftast de bidrag som tas bort. Utvecklingen fortsätter i samma riktning även i budgetpropositionen för 2022. Det är även tydligt att statens övriga styrning ökar, vilket ofta resulterar i ökad administration och lägre produktivitet, då allt mer tid går åt till bland annat dokumentation.

Den så kallade finansieringsprincipen visar sig också ha åsidosatts. Finansieringsprincipen innebär att staten ska finansiera för de ekonomiska effekter en ny lagstiftning får. Under de senaste åren har flera nya och ändrade lagar inte alls motsvarat den av SKR beräknade kostnadsökningen.

Stark ekonomi i kommuner och regioner

De kommande åren förväntas en relativt stark ekonomi i kommunerna. Skälet är det lägre demografiska trycket, den expansiva finanspolitiken och den konjunkturella återhämtningen. Det är dock viktigt att påpeka att alla kommuner inte kommer att ha positiva resultat, effektiviseringsarbetet måste fortsätta för att få en ekonomi i balans. Skälet till detta är att investeringarna även framåt kommer ligga på en hög nivå. Förutom klimathoten kommer även effekterna av den demografiska sammansättningen med fler äldre invånare och färre i arbetsför ålder.

Viktigt att klara kompetensförsörjningen

En av de viktigaste frågorna för välfärden i dag och de kommande åren är kompetensförsörjningen. Den demografiska försörjningskvoten varierar kraftigt mellan kommunerna men kommer öka nästan överallt fram till 2030. För att klara kompetensförsörjningen behövs olika strategier för att attrahera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Det handlar både om att vara en attraktiv arbetsgivare och att hitta lösningar för ett hållbart arbetsliv.

Relativt gott läge för kommunerna

Kommunernas ekonomiska förutsättningar ser förhållandevis goda ut de närmaste åren. En stark utveckling av skatteintäkterna enligt SKRs senaste prognos gör att utsikterna ser bättre ut än föregående prognos. Lika viktigt är den förväntade kostnadsutvecklingen, som är klart lägre än i tidigare bedömning. Befolkningsprognosen som ligger till grund för dessa beräkningar visar på en svagare befolkningsökning än föregående prognos. Inte minst bland de yngsta. Hur en långsammare tillväxt kommer att spegla av sig i kommunernas investeringsplaner är för tidigt att säga. Stora behov av upprustning av befintliga anläggningar gör att investeringsutgifterna fortsätter vara höga under kommande år.

2.9 Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna avser dels borgensavgifter från de kommunala bolagen och bostadsstiftelsen, dels intäkter från Kommuninvest. Det pågår en översyn av

borgensavgifterna inför 2022, vilket kan innebära ökade intäkter för kommunen och ökade kostnader för de kommunala bolagen och bostadsstiftelsen. Intäkterna från Kommuninvest utgörs av ränta på insatskapital och återbäring på affärsvolym. Kommunen har genom tidigare inbetalning av särskild medlemsinsats uppnått nivån som tillåter att återbäringen redovisas som resultatpåverkande intäkt.

Det gynnsamma ränteläget har gjort att kommunen kunnat hålla sina finansiella kostnader på en låg nivå. Låga rörliga räntor samt att det varit möjligt att binda på längre löptider till låg ränta påverkar de finansiella kostnaderna positivt. Riksbankens senaste beslut i september 2021 var att behålla reporäntan oförändrad på 0 procent.

Svensk ekonomi har återhämtat sig snabbt och inflationen väntas tillfälligt bli högre än 2 procent det närmaste året innan den sjunker tillbaka igen. För att inflationen mer varaktigt ska ligga nära målet behöver penningpolitiken vara fortsatt expansiv. Riksbanken har därför beslutat att lämna reporäntan oförändrad på noll procent och den väntas vara kvar på noll hela prognosperioden till och med kvartal 3 år 2024. Riksbanken fortsätter också att köpa värdepapper under fjärde kvartalet 2021 enligt tidigare beslut. Riksbankens prognos är att innehavet av värdepapper kommer att vara ungefär oförändrat under 2022.

Kommunens nuvarande lån är upptagna hos Kommuninvest. De finansiella kostnaderna har beräknats i enlighet med Kommuninvests prognos om räntenivåer för befintliga lån och beräknad omsättning/nyupplåning.

2.10 Skattesatsen

Den totala skattesatsen för kommunen och regionen i Hallsberg är 33,10, förutom kyrkoavgift och begravningsavgift som varierar mellan de olika församlingarna. Hallsbergs kommun höjde skattesatsen 2016 med 50 öre till 21,55. Regionens skattesats är 11,55. Kommunen har 2021 den tredje lägsta utdebiteringen i länet, efter Ljusnarsberg och Örebro. Budgeten bygger på en oförändrad skattesats för hela perioden.

2.11 Befolkningsutveckling

Hallsbergs kommun ökade sin befolkning med 58 invånare under 2020 till 15 990. Under första halvåret 2021 ökade befolkningen med 60 invånare till 16 050. Födelsenettet under första halvåret innebar en ökning med 11 personer och flyttningsnettot inklusive justeringar en ökning med 49 personer.

Av den relativa åldersfördelningen 2020-12-31 framgår att Hallsberg har en betydligt större andel invånare i åldern 65-79 år än riket. I åldersgruppen 0-6 år är andelen något högre än riket. I åldersgruppen 25-44 år är andelen väsentligt lägre i Hallsberg än i riket. I åldersgruppen 20-24 år är andelen något lägre än rikets. I övriga åldersgrupper är Hallsbergs andel i huvudsak lika med riket.

Detta visar på att på att Hallsbergs kommun har en högre försörjningskvot än rikets snitt vilket innebär att vi är färre i arbetsför ålder jämfört med övriga riket och fler i åldrarna 0-6 år och 65-79 år.

Tabellen visar den procentuella andelen i de olika åldersgrupperna av

befolkningen.

Åldersgrupper	Hallsberg	Riket
0-6	9	8
7-15	11	11
16-19	4	4
20-24	5	6
25-44	24	26
45-64	25	25
65-79	17	15
80-	5	5
Totalt	100	100

2.12 Näringsliv

Under 2022 kommer näringslivsplanen 2022-2024 och dess insatsområden utgöra grunden för fortsatt näringslivsarbete i Hallsbergs kommun. Planen skall bidra till att stärka och utveckla näringslivet, samt skapa goda förutsättningar för företagande och hållbar tillväxt i kommunen i stort. Det planerade näringslivsrådet kommer att starta sin verksamhet under 2022. Näringslivsrådet har syftet att skapa en god dialog mellan det offentliga och näringslivet, där angelägna frågor har sin naturliga plats för ett framgångsrikt, hållbart och växande Hallsberg.

Kommunens samarbete med Business Region Örebro, hamnsamarbetena, samt Västra Stambanegruppen kommer fortsatt vara viktiga för Hallsbergs utveckling. Samarbetena syftar till att stärka kommunens position nationellt och internationellt som logistiknav, medverka till att nationella utvecklingsinsatser ska komma till Hallsberg, samt att få fram fördelarna med att bo, verka och leva i Hallsbergs kommun.

Samarbete med grannkommunerna kring attraktiva etableringslägen kommer att prioriteras. Hallsbergs kommuns etableringsbara mark minskar snabbt på grund av kommunens starka tillväxt. Tillgång på detaljplanerad mark i rätt läge är direkt avgörande för att attrahera nya etableringar.

Företags- och föreningsmässan Hallsbergsmässan hålls vartannat år i Sydnärkehallen i Hallsberg. 2020 ställdes mässan in på grund av rådande pandemi. 2022 går mässan av stapeln fredagen den 6 maj - lördagen den 7 maj.

2.13 Arbetsmarknad

Hallsbergs kommun, regionalt centrum i Sydnärke, har ett brett näringsliv med tonvikt på industri, kommunikation och logistik. Hallsbergs kommun är den största arbetsgivaren med cirka 1 200 anställda.

I augusti var 3,5 procent av befolkningen i Hallsbergs kommun öppet arbetslösa. Det var en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Andel öppet arbetslösa i Örebro län uppgick till 3,9 procent och för riket totalt 3,8 procent. Utöver de personer som redovisas som öppet arbetslösa finns ett antal personer som är sysselsatta i arbetsmarknadsprogram. I Hallsbergs kommun är den siffran 4,3 procent. Det var en minskning med 0,2 procentenheter. Den totala arbetslösheten uppgick till 7,8 procent. Det är lägre än länets 8,2 procent men högre än rikets 7,7 procent. Arbetsmarknaden som helhet är i en återhämtningsfas, vissa branscher är dock fortfarande kraftigt påverkade av pandemins effekter. Det gäller framförallt hotell- och restaurangbranschen som har en bra bit kvar till nivån före krisen.

I Sverige räknar man med en snabb strukturomvandling av näringslivet. Dessa skiften är givetvis svåra att kvantifiera; hur fort omställningen går samt vilka de aggregerade effekterna blir på produktion och sysselsättning på såväl kort som lång sikt. Det handlar därmed knappast om en återgång till det normala för delar av näringslivet. Detta, tillsammans med de speciella betingelserna som pandemin ännu ger för efterfrågan, gör utvecklingen på längre sikt tämligen svårbedömd. Återhämtningen i BNP föregår återhämtningen av sysselsättningen. Denna tidsförskjutning bekräftas också hittills av tillgängliga data över återhämtningen efter fjolårets störtcykling. SKR räknar i sina prognoser från september 2021 med att arbetslösheten för riket som helhet blir 9,0 procent under 2021 för att därefter minska med 0,5 procentenheter till 8,5 procent för år 2022. För åren 2023 och 2024 är prognosen för arbetslösheten 8,1 respektive 7,8 procent.

3 Styrssystem

Hallsbergs kommuns styrsystem utgår från mål- och resultatstyrning. Systemet bidrar till att den politiska viljeinriktningen och politiska beslut får genomslag, att kommunen har god hushållning och att medborgarna därmed får den service som de förtroendevalda i fullmäktige beslutat.

3.1 Vision - Det öppna Hallsberg

Visionen "Det öppna Hallsberg" anger färdriktningen på lång sikt och syftar till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling. Omarbetning av mål och indikatorer har skett till år 2020.

Det öppna Hallsberg – innebär att alla är välkomna; oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhälle erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft och utvecklar både region och individer.

Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vaken. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter. Vi ser positivt på framtiden och tar långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar.

3.2 Värdeord

Kommunens värdeord Glädje, Driv och Öppenhet vägleder tjänstemän och politiker i hur de ska förhålla sig när verksamheter genomförs och beslut fattas i arbetet med att förverkliga målen.

Glädje

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierande mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

Driv

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verklighet. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för sin förmåga att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

Öppenhet

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

3.3 Strategiska områden

Strategiska områden är kommunens väg för att nå visionen och har delats in i fyra områden som är viktig för att styra, leda och följa upp mot. Strategiska områden är målområden för prioritering och utveckling. Till varje område finns en övergripande målformulering. Respektive nämnd ska till varje område prioritera och precisera nämndmål för sitt uppdrag och kommunens utveckling.

3.3.1 HÅLLBAR KOMMUN

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar.

Mål - Kommunfullmäktige
Hallsbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.
Hallsbergs kommun ska minska sin miljö- och klimatpåverkan.
Hallsbergs kommun ska ge förutsättningar för medborgare och näringsliv att bidra i arbetet med miljö- och klimatpåverkan.
Hallsbergs kommun ska ha ett positivt näringslivsklimat som bidrar till utveckling och innovationskraft.
Skolfrånvaron ska minska.
Alla barn, unga, vuxna och familjer i kommunen ska erbjudas goda livsvillkor och ska så långt som möjligt erbjudas stöd och tidiga insatser.

3.3.2 LIVSLÅNGT LÄRANDE

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla ges möjligheten till ett gott liv. Kommunen ska verka för ett lärande genom hela livet.

Mål - Kommunfullmäktige
Alla barn och unga ska ges goda förutsättningar genom uppväxt och skolålder.
Hallsbergs kommun ska verka för bättre skolresultat.
Hallsbergs kommun ska ha en gymnasieskola väl avvägd utifrån eleverns efterfrågan och samhällets utveckling.
Matematikresultaten ska förbättras.
Hallsbergs kommun ska förbereda personer som står utanför eller inte har behövlig förankring på arbetsmarknaden så att de kan få sin försörjning tillgodosedd genom arbete eller studier.

3.3.3 ALLAS INFLYTANDE

Hallsbergs kommun ska värna om och samverka med kommuninvånarna och vara lyhörd för idéer och synpunkter.

Mål - Kommunfullmäktige
Kommunens invånare ska ges möjlighet att delta i kommunens utveckling.
Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka.
Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.
Insatserna inom Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska anpassas utifrån den enskildes behov där den enskilde ges möjlighet till delaktighet.
Hallsbergs kommun ska utveckla kanaler för medborgardialog.

3.3.4 GOD SERVICE

Representanter för Hallsbergs kommun ska alltid ge ett professionellt bemötande och god service.

Mål - Kommunfullmäktige
Kommunens verksamheter ska ha en hög tillgänglighet.
Vid kontakt med kommunen ska personer uppleva ett gott bemötande.
Ökad digitalisering i utbudet av tjänster.
Alla nämnder ska bidra till att förenkla kontakten med våra verksamheter.
Verksamheten ska organiseras utifrån brukarens/klientens behov.

4 Driftnämnder

4.1 Kommunstyrelsen och transfereringar

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande ledning, styrning och samordning av kommunens samlade verksamhet och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen leder och samordnar mål och uppdrag för kommunen och ansvarar för uppsikt och kontroll över verksamheterna så att de håller sig inom den budget som kommunfullmäktige fattat beslut om. Styrelsen bereder eller yttrar sig i princip i alla ärenden som behandlas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens uppgift är att verkställa fullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsen ansvarar även för den översiktliga fysiska planeringen att driva utvecklingsfrågor.

Kommunstyrelseförvaltningen stödjer kommunfullmäktige, kommunstyrelse och valnämnd i planering, genomförande och uppföljning av verksamhet och beslut. Förvaltningen leder samordningen av kommunens förvaltningar och bolag samt uppföljning av stiftelser och gemensamma förbund och nämnder. Förvaltningen ska arbeta för att säkerställa en ekonomi i balans med bibehållen eller förbättrad kvalitet om så är möjligt. Ekonomi och kvalitet i verksamheten ska fortlöpande följas upp och redovisas.

Förvaltningen bedriver verksamhet inom områden för ledning och styrning, kansli, administration och service, ekonomi och kvalitet, HR/personal, näringsliv, kommunikation, säkerhet, samhällsbyggnad och avgiftshantering inom vård och omsorg. Från och med år 2021 finns utrymme för feriearbete för ungdomars lönekostnader vilka flyttas från Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Planeringsreserven innehåller utrymme för ökade livsmedelskostnader, 1,7 mnkr, bostadsanpassning 1 mnkr, utrymme för ökade driftskostnader på grund av investeringar, 2 mnkr samt ofördelade medel på 3,9 mnkr.

Inom kommunstyrelsen finns även uppdrag för år 2022 på totalt 11 mnkr. Uppdragen består av digitalisering, 2 mnkr, trygghetsåtgärder, 1 mnkr, folkhälsa/fritidsbank, 1 mnkr samt klimat- och miljöåtgärder 7 mnkr (ingår åtgärder för sanering och förebyggande av översvämningar).

I övrigt ingår finansiellt ansvar för transfereringar vilket omfattar kommunövergripande verksamheter som till exempel avgifter till kommunalförbund och driftbidrag till gemensamma nämnder.

4.2 Drift- och servicenämnden

Drift- och servicenämnden ansvarar för väghållning, parker, natur- och grönområden, bygglov, trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder, miljö- och livsmedelstillsyn, bostadsanpassning, fastighetsförvaltning, måltidsverksamhet, lokalvård, samt vatten- och avloppsförsörjning. Alkohol- och tobakstillsyn finns under förvaltningen, men det politiska ansvaret ligger under social- och arbetsmarknadsnämnden. Tillsynsverksamheten bedrivs gemensamt i de fem sydnärkekommunerna, med en handläggare placerad i Hallsberg.

Trafikanordningar, skyltar och vägmärken ska bytas ut. Arbetet med utbyte av

bristfällig belysning fortsätter. Nya exploateringsområden medför ökade driftkostnader, bland annat när det gäller belysning och vägunderhåll. Eko-parken behöver kunna hålla en hög standard när det gäller tillgänglighetsanpassning och underhåll av äventyrslekplats, hinderbana och Hälsans stig.

De större utmaningarna inom fastighetsförvaltningen är bland annat att klara av de investeringar och projekt samt underhåll som planeras. Energikraven som innebär en minskning på 2 procent energiförbrukning, samt uppfylla de miljökrav/rutiner som ställs avseende inomhusklimat på förskolorna är andra utmaningar. Arbetet med arbetsmiljön för att hålla sjuktalet nere är en viktig uppgift år 2022.

Bygglövsverksamheten ska tillse att husbyggande och bruk av mark och vatten sker på ett hållbart sätt så att människors hälsa och miljö skyddas. När det uppstår jävssituationer vid beslut om bygglov för kommunens fastigheter har myndighetsnämnden i uppgift att fatta beslut i dessa ärenden.

Uppvärmningssätten i lokaler har stor betydelse både för komfort, ekonomi och miljö, där är Energirådgivningen är ett viktigt stöd i arbetet

Måltidsverksamheten serverar näringsrik och smakrik kost till förskola, skola och äldreomsorg. I de flesta matsalar serveras två rätter och ett vegetariskt alternativ. Även en ökad andel specialkost lagas efter ordination från läkare. Några utmaningar är att minska matsvinnet, öka de ekologiska och närproducerade livsmedlen, bibehålla den låga sjukfrånvaron och erbjuda heltidstjänster till de medarbetare som önskar det.

Inom lokalvårdsverksamheten arbetar man mycket med att hitta produkter och metoder som kombinerar ekologiskt tänkande och ergonomiskt riktiga metoder med god städeekonomi. Väststadade lokaler är en nödvändighet för att undvika allergier, sjukdomar och även onödigt slitage i anläggningarna. Utmaningarna under år 2022 är att fortsätta arbetet med den nya organisationen, använda och implementera avjoniserat "Rent vatten" i verksamheterna och fortsätta arbetet med arbetsmiljön för att få ned sjuktalet inom städavdelningen.

Det lokala trafiksäkerhetsarbetet i fråga om trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder utgörs bland annat av myndighetsutövning i form av handikapptillstånd, lokala trafikföreskrifter, lokala ordningsföreskrifter, upplåtelse av allmän platsmark samt olika dispenser.

Inom vatten- och avloppsverksamheten är utmaningarna att förnyelsetakten när det gäller utbyte och reparation av ledningsnätet behöver ligga på en relativt hög nivå. Personalbyggnaden vid avloppsverket i Hallsberg behöver ersättas, Tisarens distributionsnät för vatten och avlopp byggs enligt plan kommande år, Projekt Vätternvatten planeras och genomförs genom det gemensamma bolag som bildats av de kommuner som ingår i projektet. Förslag på ny VA-taxa från och med år 2022 har tagits fram.

4.3 Bildningsnämnden

Bildningsnämnden ansvarar för; förskola, pedagogisk omsorg, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, särskola, kulturskola, ungdomsgårdar, biblioteksverksamhet, fritidsverksamhet med tillhörande föreningar och anläggningar samt medverkan i Hallsbergs familjecentral. Hallsbergs familjecentral är ett samarbete mellan bildningsförvaltningen, socialförvaltningen och Region Örebro län.

Bildningsförvaltningen ansvarar för den öppna förskolan. Familjecentralen är lokaliserad på Västra skolan.

Hallsbergs förskolor och skolor har under de senaste åren haft en tydlig ökning av antalet barn och elever, vilket medfört ett ökat behov av lokaler och personal. Arbetet med att systematisera planering, uppföljning och utvärdering i syfte att öka kvaliteten och måluppfyllelsen fortsätter. I flera av våra tätorter har det tillskapats flera nya förskoleavdelningar, utökningen av antal platser måste fortsätta.

Samverkan med Örebro universitet och Regionalt utvecklingscentrum (RUC) är central. Kommunens satsning på digitala verktyg i förskola och skola är nu helt utbyggd, vilket gör att energin än mer kan fokuseras till hur pedagogiken kan utvecklas med hjälp av de digitala verktygen. Ett stort fokus ligger på att kunna möta ALLA barn och elever. Mottagandet av nyanlända i kommunen och kompetens att möta deras behov är en utmaning som antagits med större kraft och ökade resurser under de senaste åren och som fortsätter. Utöver detta är samverkan mellan fritidshem och skola en stor potential för ökad måluppfyllelse, vilket gjort att det nu riktas kompetensutvecklingsinsatser mot detta område. Vidare kommer skolans uppdrag med studie och yrkesvägledning att vara en nyckel för elevernas motivation och skolframgång framöver.

75 procent av alla elever som slutade skolår 9 var behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. Skolfrånvaron påverkar elevernas möjlighet att öka måluppfyllelse och arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro behöver fortsätta.

Tre områden har lyfts fram de senaste åren som avgörande för skolresultaten i Hallsbergs kommun; skolfrånvaron, studieövergångarna och matematikundervisningen. För att förbättra matematikundervisningen från förskoleklass till skolår 3 fortsätter arbetet med att undervisa enligt modellen Tänka, Resonera och Räkna som utarbetats tillsammans med SKR och Nationellt Centrum för Matematikutbildning (NCM) vid Göteborgs Universitet.

På mellanstadiet undervisas sedan två år tillbaka eleverna enligt Singhaporemodellen. Förvaltningen har valt att starta med en årskurs i taget vilket innebär att nästa läsår kommer hela mellanstadiet att undervisas enligt den modellen. Det finns matematikutvecklare på samtliga stadier som har som uppdrag att utveckla undervisningen.

Under 2022 kommer insatserna kring "nyanlända och flerspråkiga elevers lärande" att fortsätta och berör all verksamhet från förskolan till skolår 9.

Under tre år, totalt sex terminer, sker ett samarbete med Skolverket för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska. Insatsen har påbörjats och kommer att utvidgas under kommande två år. Utöver denna satsning har extra medel tillskjutits bildningsförvaltningen de kommande två läsåren för att ytterligare stärka arbetet med nyanlända och flerspråkiga elevers måluppfyllelse.

4.4 Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för hjälp och stöd till familjer och

deras barn och ungdomar, stöd till ensamkommande barn, hjälp och stöd till personer med missbruk eller beroende, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, insatser till personer med funktionsnedsättning, integrations- och arbetsmarknadsfrågor samt tillsyn och tillståndsverksamhet. Nämnden ansvarar också för förebyggande arbete och deltar i samhällsplaneringen. Utifrån individuella behov ska alla personer som behöver det, få stöd, vård eller rehabilitering för att de så självständigt som möjligt ska klara sin tillvaro. Särskild uppmärksamhet ska riktas till att ge stöd till barn. Att arbeta för individens självständighet genom delaktighet och ett förebyggande förhållningssätt där fokus ska ligga på lärande, kvalitet och hemmaplanslösningar är en viktig uppgift för nämndens verksamhet.

Inom äldreomsorgen påverkas en stor del av verksamheten av andra organisationer och vårdgivare och behöver förändras i samverkan med andra, exempelvis vårdcentral och övriga delar av regionen. Hälso- och sjukvårdsenheten ska vara självförsörjande och inte beroende av bemanningssjuksköterskor. Sammanslagningen av hemtjänst och vård- och omsorgsboende till en äldreomsorg där arbetet sker utifrån gemensamma mål och processer kommer att ge resultat för framtiden. Det nya vård- och omsorgsboendet Blomsterängen ger helt andra förutsättningar för att arbeta personcentrerat samt med digitalisering, som ska stödja de boende till ökad självständighet.

Inom Individ- och familjeomsorgen fortsätter arbetet med barnrätt. Utveckling av metoder och arbetssätt fortsätter för att göra barn delaktiga i insatser och utredningar som ett led i den fortsatta implementeringen av barnkonventionen som lag. Under sommaren trädde en ny lag i kraft gällande att barn som bevittnat våld även är att anse som brottsoffer. Fler unga personer missbrukar tung narkotika. Det är en stor utmaning att hjälpa dessa ungdomar, eftersom de ännu inte har upplevt så många negativa följder av missbruket. Motivationen till förändring är därför låg. Barn- och familjeenheten samarbetar med Öppenvården Stegen och Maria Ungdom i Örebro.

Inom verksamheten för personer med funktionshinder förändras målgruppen för insatsen. En allt yngre målgrupp med helt andra individuella behov och färdigheter ställer krav på att arbetet utförs ännu mer utifrån de individuella behoven och med personers självbestämmande. Ett arbete med att se över Daglig verksamhet har påbörjats. Syftet är att få grupper som är mer homogena, med deltagare som har likvärdiga behov. På så sätt kan arbetsmetoderna utvecklas och det skapas en mer meningsfull sysselsättning för deltagarna i verksamheten.

Arbetsmarknads- och integrationsenheten ser ett ökat behov av stöd, hjälp och anpassningar för att individer ska ges förutsättningar att komma ut i arbete eller studier. I framtiden kan det komma att krävas andra resurstillgångar som ett komplement till de befintliga, om man ska arbeta mer med sysselsättning av individer.

Arbetsmarknaden växer och utvecklas, med det växer utmaningarna. De som är långtidsarbetslösa kommer få allt svårare att slå sig in på arbetsmarknaden. Utbildning passar inte alla, ungdomarna kommer bli en allt större grupp som behöver ökat stöd inför framtida utmaningar.

5 Driftbudget 2022-2024

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Kommunfullmäktige	-610	-628	-647
Kommunstyrelsen	-44 350	-43 166	-43 182
Planeringsreserv inkl uppdrag 2022	-19 600	-12 100	-8 600
Löneökningssutrymme	-12 105	-27 891	-44 807
Drift- och servicenämnd	-32 970	-33 076	-33 184
Bildningsnämnd	-378 901	-388 337	-394 610
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-371 320	-374 810	-382 509
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0
Revision	-690	-690	-690
Valnämnd	-650	-35	-650
Överförmyndarnämnd	-2 400	-2 448	-2 497
Transfereringar	-146 072	-148 919	-151 899
Strukturåtgärder utv och förnyelse	3 000	6 000	9 000
Summa verksamheterna	-1 006 668	-1 026 100	-1 054 275
Finansiering inkl rensning interna poster	68 965	67 589	70 889
Gamla och nya pensionsutbetalningar	-25 647	-24 466	-24 387
Årets nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	-2 377	-3 061	-6 367
Avgiftsbestämd ålderspension	-30 199	-31 133	-32 119
Verksamhetens nettokostnader	-995 926	-1 017 171	-1 046 259

6 Resultatbudget 2022-2024

<i>belopp i mnkr</i>	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens nettokostnader	-995,9	-1 017,2	-1 046,3
Avskrivningar	-33,0	-34,6	-36,3
Verksamhetens nettokostnader	-1 028,9	-1 051,8	-1 082,6
Skatteintäkter	739,9	767,2	792,5
Generella statsbidrag och utjämning	310,3	308,5	315,4
Verksamhetens resultat	21,3	23,9	25,3
Finansiella intäkter	1,3	1,3	1,3
Finansiella kostnader	-5,6	-7,8	-8,7
Resultat före extraordinära poster	17,0	17,3	17,9
Årets resultat	17,0	17,3	17,9
<i>Not 1</i>			
Skatteintäkter	736,9	767,2	792,5
Slutavräkning	0,0	0,0	0,0
Preliminär slutavräkning	3,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	739,9	767,2	792,5
<i>Not 2</i>			
Inkomstutjämningsbidrag	215,8	222,2	227,2
Kostnadsutjämning	16,1	19,5	21,8
Regleringsbidrag/avgift	40,3	28,7	28,4
Utjämningsbidrag LSS	-0,9	-0,9	-0,9
Ers moms lokalhyra	0,3	0,3	0,3
Kommunal fastighetsavgift	38,7	38,7	38,7
Summa generella statsbidrag/utjämning	310,3	308,5	315,4
Totalt	1 050,2	1 075,7	1 107,9

7 Balansbudget 2022-2024

<i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnadstekn anläggningar	915.9	987.5	1,062.4
Maskiner och investeringar	38.6	44.5	50.0
Fin anläggningstillgångar	37.0	37.0	37.0
Summa anläggningstillgångar	991,5	1,069.0	1,149.4
Omsättningstillgångar			
Förråd	6.0	6.0	6.0
Fordringar	87.0	64.0	64.0
Kassa och bank	60.4	60.0	60.0
Summa omsättningstillgångar	153.4	130.0	130.0
Summa tillgångar	1,144.9	1,199.0	1,279.4
Eget kapital avsättningar och skulder			
Eget kapital	419.0	436.3	454.2
därav årets resultat	17.0	17.3	17.9
Avsättningar			
Pensioner	81.3	84.0	90.2
Andra avsättningar	10.0	10.0	10.0
Summa avsättningar	91.3	94.0	100.2
Skulder			
Långa skulder	397,2	419,1	477,4
Korta skulder	237,4	249,6	247,6
Summa skulder	634.6	668.7	725.0
Summa Eget kapital, avsättningar och skulder	1,144.9	1,199.0	1,279.4

8 Investeringsbudget 2022-2025

Planeringen av investeringar beslutas i form av investeringsramar för kommande fyraårsperiod. Planeringen sker utifrån tidigare investeringsplaner och uppdaterade behov av investeringar som redovisats under budgetprocessen. Ramarna anger planeringsutrymmet inför fortsatt detaljplanering och beslut om specifika investeringsprojekt. De totala investeringsramarna för åren 2022-2025 är justerade i förhållande till Mål och budget 2021-2023. I investeringsplaneringen ingår även ett fjärde år (2025). Det är väsentligt att investeringsplaneringen präglas av långsiktighet för att ge goda förutsättningar till översikt över kommande skuldsättningar. Kommunens strategiska lokalförsörjningsplan för verksamhetslokaler omfattar 4 år. Den utgör ett viktigt underlag för kommunens investeringsplanering.

Planerade investeringar omfattar investeringar i egen verksamhet och investeringar i infrastruktur, omsorg och samhällsutvecklande åtgärder.

I budgeten redovisas planerade exploateringar för bostäder och verksamhet. Exploateringsinvesteringarna finansieras till största del av kommande försäljning av mark. Under våren 2022 kommer planeringen av investeringarna för pågående och nya detaljplaner fortsätta.

Investeringsbudgeten bygger på ett antal bedömda investeringsbehov och därtill en första uppskattad investeringspeng. I investeringsbudgeten finns beräkningar av planerade projekt och behov, vilket lett till förändringar jämfört med beslutad GPF avseende belopp och omfördelningar mellan åren.

Kommunstyrelsen fattar löpande beslut om strategiska investeringsprojekt inom utrymmet för planerade ramar.

Investeringar - nämnder 2022 - 2025

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Kommunstyrelsen	2 000	2 000	2 000	2 000
Drift- och servicenämnden	7 200	7 200	7 200	7 200
Bildningsnämnden	1 800	1 800	1 800	1 800
Social- och arbetsmarknadsnämnden	1 500	1 500	1 500	1 500
Trafiksäkerhetsobjekt	1 000	1 000	1 000	1 000
Summa	13 500	13 500	13 500	13 500

Investeringar - planering av strategiska projekt 2022 - 2025

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Centrumplan	6 000	8 000	10 000	10 000
Samzeliiviadukten	5 000	5 000	5 000	5 000
Centrumhuset	15 000	10 000		
Kommunhuset ventilation		500	5 000	
Kommunhuset parkering	2 000	2 000		
Kök Folkasbo/Sköllergården	3 000			
Sydnärkehallen kylmaskin	4 000			
Förskola söder	27 000	18 000		
Förskola Vretstorp	4 000			
Förskola Pålsboda				15 000
Värmepumpar				1 500
Transtensskolan			5 000	5 000
Tillagningskök	2 500			
Skolor	2 750	1 000	3 100	5 600
Kök			2 500	
Gymnastikgolv		2 000		
Sydnärkehallen		2 000	2 000	
Alléhallen - badhus			20 000	
Övrigt	20 000	31 500	40 000	40 000
Summa	91 250	80 000	92 600	82 100

Investeringar - Exploatering strategiska (skattefinansiering)

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Detaljplan Norr Tälleleden	15 700			
Pågående detaljplan Söder om Tälleleden	5 000	10 000	5 000	
Ny detaljplan Rala 4	1 000	8 000		
Ny detaljplan bostäder Hallsberg Samsala 3	1 500	10 000	10 000	
Ny detaljplan bostäder Sköllersta		1 500	10 000	10 000
Utbyggn bef detaljplan Pålsboda			3 000	
Detaljplan Kvarsätter bostäder	1 000	2 000		
Exploatering - utrymme för senare planering	3 000	3 000	15 000	15 000
	27 200	34 500	43 000	25 000

Investeringar - VA (avgiftsfinansiering)

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Sanering VA-nät	5 000	5 000	5 000	5 000
Anläggningar	4 900	2 000	2 000	2 000
Övrigt	525	700	400	400
Exploatering VA				
Utbyggnad VA-nät Tisaren	11 000			
Exploatering - verksamhet	12 300	18 000	5 000	
Exploatering - bostäder	2 500	23 500	33 000	20 000
Exploatering - utrymme för senare planering			10 000	10 000
Exploatering VA totalt	25 800	41 500	48 000	30 000
Summa	36 225	49 200	55 400	37 400

Investeringar totalt

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Nämnder	13 500	13 500	13 500	13 500
Strategiska investeringar	91 250	80 000	92 600	82 100
Strategiska investeringar - exploatering	27 200	34 500	43 000	25 000
Summa skattekollektivet	131 950	128 000	149 100	120 600
Avgiftskollektivet VA investeringar	10 425	7 700	7 400	7 400
Avgiftskollektivet VA investeringar - exploatering	25 800	41 500	48 000	30 000
Summa avgiftskollektivet	36 225	49 200	55 400	37 400
Totalt	168 175	177 200	204 500	158 000

9 Driftnämndernas budgetramar

Driftnämndernas budgetramar baserar sig på föregående års budget (översta raden i tabellerna) justerad utifrån de tillägg/avdrag som beslutades i de gemensamma planeringsförutsättningarna för 2021-2024 samt Mål och budget för 2022-2024. Längst ner i respektive tabell finns budgetramen för åren 2022-2024 summerad.

Kommunstyrelsen, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Föregående års budget	43 000	44 350	43 166
Borttag engångssatsning fritidsbank, 2021	-100		
Hallsbergsmässan, 2022	200	-200	
Hallsbergsdagen	1 000	-1 000	
Utrymme för KSO, flytt från planeringsreserv	100		
Helårseffekt lönekompensation 2021	134		
Priskompensation	16	16	16
Totalt	44 350	43 166	43 182

Kommunstyrelsen - planeringsreserv, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Föregående års budget	10 900	8 600	12 100
Borttag ängsmark, 2021	-200		
Borttag digitaliseringsatsning 2021	-2 000		
Borttag folkhälsosatsning 2021	-1 000		
Utrymme för KSO, flytt till kommunstyrelsen	-100		
Utökning planeringsreserv		2 500	-2 500
Utrymme för driftskostnadsökningar i och med investeringar	2 000		
Flytt av medel för klimat- och miljöåtgärder	-1 000	1 000	
Folkhälsosatsning 2022-2023			-1 000
Totalt	8 600	12 100	8 600

Kommunstyrelsen uppdrag, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Digitalisering	2 000		
Folkhälsa/fritidsbank	1 000	1 000	
Klimat- och miljöåtgärder	7 000		
Trygghetsskapande åtgärder	1 000		
Totalt	11 000	1 000	

Kommunstyrelsens uppdrag är ettåriga förutom Folkhälsa/Fritidsbank som sträcker sig över åren 2022-2023.

Kommunstyrelsen - transfereringar, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Årets budgetram, transfereringar	146 072	148 919	151 899
Totalt	146 072	148 919	151 899

Den ökade budgetramen för transfereringar består främst av indexuppräknningar för respektive år. Utöver indexuppräknarna har budgetutrymme avsatts till Sydärkes utbildningsförbund då både SFI-kostnaderna och medlemsbidraget ökar. Medlemsbidraget baseras på kommunens antal invånare 16-19 år, vilka har ökat i förhållande till de andra medlemskommunerna. Ett utrymme här även avsatts till IT-nämnden och lönenämnden där kostnaderna är lågt budgeterade.

Drifts- och servicenämnden, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Föregående års budget	39 013	32 970	33 076
Extra engångssatsning asfalt, 2021	-4 000		
Engångssatsning asfalt, 2021	-2 000		
Engångssatsning, ängsmarkering, 2021	-200		
Engångssatsning, gångstig i ö:a Ekoparken, 2021	-100		
Helårseffekt lönekomensation 2021	151		
Priskompensation	106	106	108
Totalt	32 970	33 076	33 184

Bildningsnämnden, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Föregående års budget	363 514	378 901	388 337
Engångssatsning ökad folkhälsa, 2021	-800		
Helårseffekt lönekomensation 2021	1 577		
Priskompensation	1 639	1 666	1 693
Ökat elevantal 2022	3 900	2 200	2 780
Ökat barnantal 2022	4 500	1 800	2 600
Ökad nivå för alla elever F-9	2 070	2 070	
Ökade hyror	650		
Hyra paviljonger	1 350		
Modersmålskostnader t o m år 2023	500	500	-2 000
Hyra ny förskola (halvårseffekt)		1 200	1 200
Totalt	378 900	388 337	394 610

Social- och arbetsmarknadsnämnden, belopp i tkr	Budget 2022	Flerårsplan 2023	Flerårsplan 2024
Föregående års budget	352 603	371 320	374 810
Borttag engångssatsning daglig verksamhet, 2021	-1 300		
Helårseffekt lönekompensation 2021	1 658		
Priskompensation	359	590	599
Ökade kostnader LSS	2 500		
Arbete med delade turer, engångssatsning 2022-2024	1 500		
Familjeteam, engångssatsning 2021-2022		-600	
Kompensation för dubbel hyra 2022 tas bort		-1 500	
Nytt boende - Blomsterängen	14 000	5 000	3 000
Preliminärt statsbidrag till ÄO - förslag			4 100
Totalt	371 320	374 810	382 509